

Agent-based-modeling a Axelrodův model šíření kultury

Semestrální práce KMA/MM

Anežka Švandová, Jan Půlpán

Úvod

Agent-based-modeling (ABM; česky multiagentní modelování), je metoda simulace chování "společenství" agentů. Agentem se rozumí samostatná entita, která má definované chování v závislosti na sousedních agentech, případně i okolním prostředí. Narozdíl od modelování dynamických systémů pomocí diferenciálních rovnic nezkoumá ABM jen klidové stavy, případně přechody mezi nimi, ale i vývoj celého systému, který ke klidovému stavu vůbec nemusí vést. Nejen u agentích modelů většinou mluvíme o ekvilibriu, stavu kdy všichni agenti jsou ve vzájemné rovnováze.

Agenti jsou propojeni mezi sebou do sítě, velmi často ve formě mřížky, případně síť malého světa, nebo náhodného grafu. Agenti, kteří v rámci sítě spolu sousedí, mohou interagovat. V některých modelech mohou agenti v rámci sítě i "cestovat" a měnit tak svoji polohu.

ABM označujeme také jako modelování "odspoda nahoru". To znamená, že z jednoduchého chování jednotlivých agentů odvozujeme chování celého systému. Jak ukážeme v dalším textu, může být toto globální chování poměrně neočekávané.

ABM může vhodně doplňovat a ověřovat výsledky modelů, které lze řešit analyticky. Je vhodné pro situace, kdy nás zajímá vlastní dynamika systému, ověření kterého rovnovážného stavu dosahuje systém častěji apod. ABM lze také řešit systémy, které nemají ustálené stavy a nejdou tak řešit analyticky.

Konkrétní využití nachází ABM při modelování společenských jevů jako např. šíření informací nebo i virů, vývoj míry nezaměstnanosti, vývoj zaniklých civilizací. V biologii při modelování společenství hmyzu (např mravenců, včel), chování hejn ptáku atd. Firmy pomocí ABM mohou modelovat logistiku, spotřební trhy, zákaznické chování. Další využití je v ekonomii, dopravě nebo i armádě. My se budeme zabývat sociologickými modely, nejvíce pak modelem Roberta Axelroda, šíření kultur.

Implementace ABM

Velmi malé ABM modely můžeme popsat a řešit pomocí Mrkovova procesu, případně Markovova řetězce. Například ale počet stavů základního modelu, který zkoumáme v kapitole XYZ je $5^{5 \cdot 16}$. Tak velké vektory a matice neumíme ale efektivně zpracovat za pomoci jakéhokoliv počítače.

Chování modelu se tak nejčastěji zkoumá pomocí simulací, které ukazují chování modelu v čase. V případě ABM nám simulace umožní sledovat vývoj celého systému. Výsledkem je tedy kromě případně dosaženého ekvilibria i průběh vlastní simulace. Konkrétní model se buď programuje "na zelené louce" nebo se využije jeden z dostupných frameworků nebo softwarů (NetLogo, Repast, MASON nebo např. Mesa pro Python).

Vlastní simulace probíhá v diskrétním čase, po jednotlivých iteracích. Síť, ve které jsou agenti propojeni, je často reprezentována neorientovaným grafem, kdy vrcholy představují jednotlivé agenty a hrany pak jejich propojení. Nejjednoduším tvarem sítě je mřížka, která je velmi jednoduchá na implementaci a nevyžaduje velký výpočetní výkon. V mřížce každý (kromě krajních) agent sousedí se 4 dalšími. V síti malého světa jsou agenti uspořádáni do kruhu a každý sousedí nejen se svými dvěma sousedy, ale ještě se sousedy ob jednoho na každé straně. Navíc mohou být v síti i další náhodná spojení, která propojují agenty z jakékoliv části sítě. Na takovéto síti se implementace poměrně komplikuje a výpočetní čas simulace narůstá. Na obrázku jsou ukázky sítě pro 16 agentů ve formě mřížky a malého světa.

Mřížka Malý svět

alt

alt

Naše implementace je založena na jednoduchém modelu popsaném v článku Roberta Axelroda [1] a implementována jednoduše jako jedna třída v Pythonu.

Axelrodův model šíření kultur

"If people tend to become more alike in their beliefs, attitudes, and behavior when they interact, why do not all such differences eventually disappear?"

V roce 1997 popsal Robert Axelrod v článku The dissemination of culture - A model with local convergence and global polarization [1] model šíření kultur, kde se snaží odpovědět na otázku v podtitulu této kapitoly. Agenti v Axelrodově modelu jsou popsáni seznamem vlastností/features. Feature může být např. jazyk, náboženství, styl oblékání apod. Počet features určuje dimenzi kultury a značíme ho F . Každá z features má výčet možných hodnot/traits. Počet traits značíme q .

Agenti jsou v Axelrodově modelu uspořádáni do pravidelné čtvercové mřížky, kromě krajních má tedy každý agent 4 sousedy. Agenti se v rámci sítě nepřemísťují, lze je tedy brát např. jako homogení síť vesnic.

Síť agentů se inicializuje náhodnými hodnotami z uniformního diskrétního rozdělení, každý agent x je pak reprezentován vektorem features

$$X(x) = [X^1(x), X^2(x), \dots, X^F(x)] \text{ kde } X^i(x) \in \{1, 2, \dots, q\} \text{ pro } i = 1, 2, \dots, F.$$

To, jak a jestli vůbec spolu budou dva sousední agenti interagovat, je závislé na počtu společných features v poměru k počtu všech features. Tuto vlastnost můžeme popsat funkcí similarity pro dva agenty x a y :

$$f(x, y) = \frac{1}{F} \sum_{i=1}^F \delta_{X^i(x), X^i(y)},$$

kde δ je Kroneckerovo delta

$$\delta_{k,l} = \begin{cases} 0 & \text{pro } k \neq l \\ 1 & \text{pro } k = l \end{cases}$$

Dva agenti spolu interagují s pravděpodobností rovnou jejich funkci similarity $f(x, y)$. Simulace probíhá v iteracích následujícího algoritmu:

Opakuj následující kroky tolikrát, dokud existuje možnost interakce, nebo není dosaženo maximálního počtu iterací:

1. Vyber náhodně jednoho aktivního agenta x a jednoho jeho náhodného souseda y
2. Agenti interagují s pravděpodobností rovnou $f(x, y)$. Pokud interagují, předá soused y aktivnímu agentovi x jednu z vlastností X^i , ve které se neshodují, vybranou náhodně.

Jestliže je $f(x, y) = 0$ pro dva sousední agenty, pravděpodobnost jejich interakce je 0 a tedy neinteragují. Pokud je naopak $f(x, y) = 1$ je pravděpodobnost interakce sice 100%, ale agenti mají shodné všechny features X^i a nemají si tedy co vyměnit. I v tomto případě tedy interakce neprobíhá. Jestliže v síti nejsou již jiná propojení, než ta s $f(x, y) = 1$ nebo $f(x, y) = 0$ říkáme, že se model nachází v absorbujícím stavu.

V průběhu simulace se vytváří skupiny sousedících agentů, kteří již vzájemně nemohou dále interagovat. Pokud je jejich funkce similarity $f(x, y) = 1$ pro každou dvojici agentů ve skupině, označujeme tuto skupinu jako kulturní region.

Axelrod se ve svém článku [1] snaží zodpovědět několik otázek. Jak se v modelu budou vyvíjet jednotlivé kultury? Dospěje model k jedné jednotné kultuře, nebo se vytvoří oddělené kulturní regiony?

Simulace

Naše implementace modelu šíření kultur pracuje nejen s mřížkou, ale i se sítí malého světa (včetně náhodných propojení) a obecně může pracovat s jakoukoliv strukturou sítě. Kvůli tomu je významně pomalejší než ta, kterou mohl použít Axelrod. Dáno je to tím, že ve čtvercové síti N agentů ve formě mřížky šířky $L = \sqrt{N}$ lze snadno vyhledat a adresovat sousedy. Pro agenta x_i jsou sousedi vlevo/vpravo x_{i-1} a x_{i+1} , nahoře/dole pak x_{i-L} a x_{i+L} . Oproti tomu je implementace sítě malého světa, ale i libovolné jiné struktury, ve formě (řídkých) matic sousednosti M_{adj} pro větší množství agentů výpočetně náročná primárně na zjišťování dosažení absorbuujícího stavu.

Ekvilibria je dosaženo tehdy, pokud všechny propojené dvojice agentů mají hodnotu $f(x, y) = 0$ případně $f(x, y) = 1$ a v síti již tedy není možná žádná další interakce. Hodnotu funkce similarity $f(x, y)$ pro všechny agenty uchováváme v matici global similarity M_{gs} . Pokud v matici sousednosti M_{adj} je $s_{i,j} = 1$, pak v M_{gs} je $g_{i,j} = f(x_i, x_j)$.

Simulaci modelu si předvedeme na jednoduché mřížce 4×4 agentů. Každý z agentů má $F = 5$ features a každá z features nabývá jednu z $q = 5$ možných traits. Maximální počet iterací je nastaven na 50000.

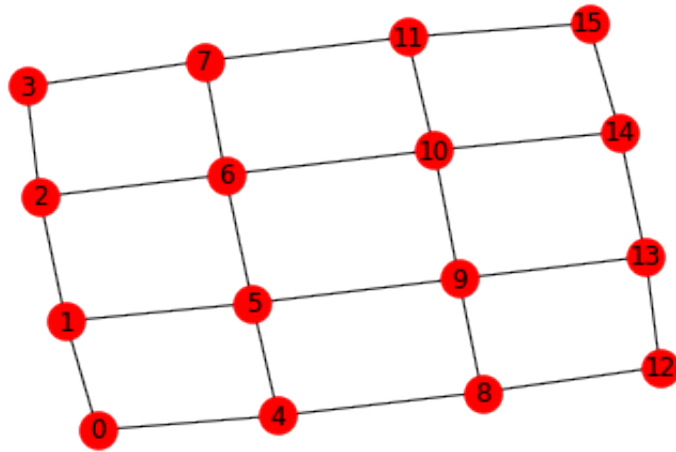
Nejprve model inicializujeme. Na obrázku je znázorněn graf sítě agentů a počáteční náhodný stav vygenerovaný z matice global similarity M_{gs} . Barva hran v grafu podobnosti značí hodnotu funkce $f(x, y)$ a tím i pravděpodobnost interakce. Světlejší barva znamená menší hodnotu similarity. Pokud se agenti neshodují v žádné z features, tedy $f(x, y) = 0$, není hrana zobrazena vůbec.

```
In [1]: import matplotlib.pyplot as plt
import numpy as np
from IPython.display import set_matplotlib_formats
set_matplotlib_formats('png', 'pdf')

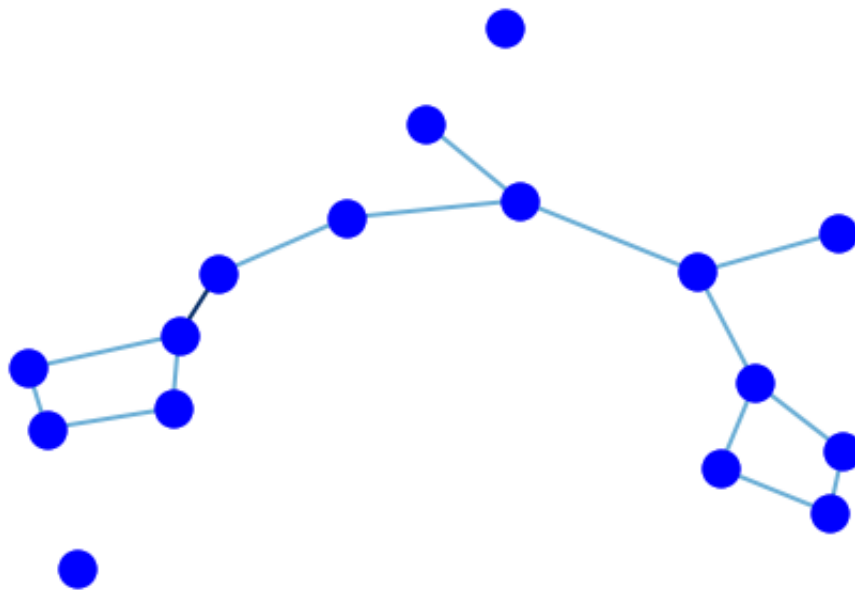
from culture import Culture, Simulation
```

```
In [9]: c1 = Culture(16, 1, 5, 5, 50000)
c1.plot_net()
c1.plot_gsnet()
```

Graf sítě agentů

Graf podobnosti agentů

Na takto inicializovaném jednoduchém modelu pustíme simulaci. Na následujících obrázcích je zobrazen graf podobnosti po daném počtu iterací. Z výsledků je vidět, že model konvergoval v 890 krocích a obsahuje jen jeden kulturní region.

```
In [10]: c1.simulate(save_progress=200)
c1.analyze()
```

Počet agentů: 16 (f:5, t:5)

Počet všech propojení: 48

Počet propojení která mohou interagovat ($0 < \text{similarity} < 1$): 0

Počet komponent/kultur: 1

Maximální počet iterací: 50000

Model konvergoval v 890 iteracích

200 iterací 400 iterací

alt

alt

600 iterací 890 iterací

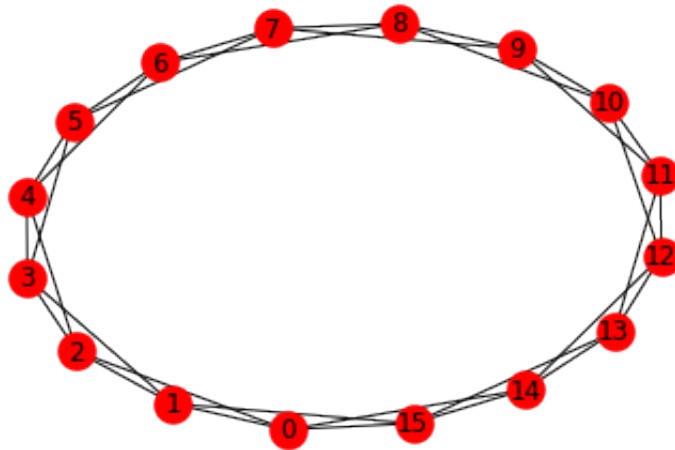
alt

alt

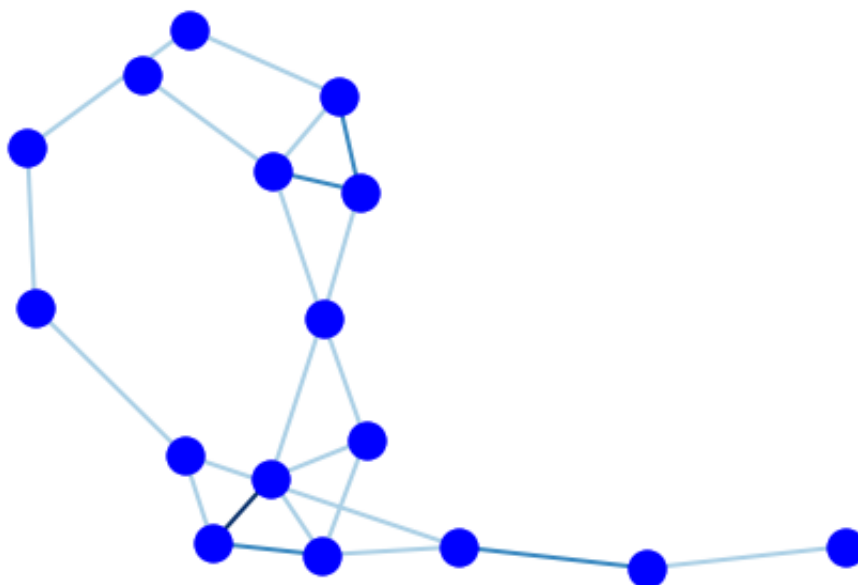
Stejnou simulaci provedeme pro síť malého světa. Tato síť umožňuje volitelně zahrnout dodatečná spojení náhodně vybraných agentů. Pro lepší názornost výsledných grafů jsme tuto možnost nepoužili. Ostatní parametry jsou pak shodné se simulací na mřížce, tedy $N = 16$, $F = 5$, $q = 5$ a maximální počet iterací je 50000.

```
In [13]: c1 = Culture(16, 0, 5, 5, 50000, random_con=False)
          c1.plot_net()
          c1.plot_gsnet()
```

Graf sítě agentů

Graf podobnosti agentů

Model opět dosáhl absorbujícího stavu s jedním kulturním regionem, tentokrát v 1086 iteracích. Na obrázcích je průběh simulace.

```
In [14]: c1.simulate(save_progress=200)
c1.analyze()
```

Počet agentů: 16 (f:5, t:5)

Počet všech propojení: 64

Počet propojení která mohou interagovat ($0 < \text{similarity} < 1$): 0

Počet komponent/kultur: 1

Maximální počet iterací: 50000

Model konvergoval v 1086 iteracích

200 iterací 400 iterací

alt

alt

800 iterací 1086 iterací

alt

alt

V obou případech (pro mřížku i malý svět) konvergoval model k jednomu stabilnímu kulturnímu regionu. Toto ale nemusí být pravidlem a výsledné ekvilibrium může obsahovat více samostatných regionů. Bude nás zajímat, jaké parametry toto chování ovlivňují a provedeme celou sadu simulací pro různé velikosti sítě.

Počet stabilních regionů

Parametrem, který chceme sledovat, je počet kulturních regionů ve výsledném absorbujícím stavu. Konvergence mezi sousedy je v našich modelech běžná, ale tento proces se může zastavit a vznikne tak několik kulturních regionů, každý z nich úplně jiný než ten sousední. Na jakých parametrech závisí počet těchto regionů?

Zajímá nás tedy počet stabilních regionů (komponent grafu) v dosaženém ekvilibriu. Jako stabilní region lze označit oblast propojených agentů, jejichž similarita $f(x, y)$ je po dvojicích rovna 1. Protože simulace zahrnuje stochastické vstupy, provedeme větší počet simulací a ty potom budeme analyzovat.

První sada simulací je pro síť tvaru mřížky, pro různě velké sítě, konkrétně $N \in \{25, 36, 49, 100, 144, 225\}$, pro různé počty features $F \in \{2, 6, 10\}$ a traits $q \in \{2, 6, 10, 14, 18\}$. Pro každou kombinaci pak provedeme 5 simulací a maximálním počtem iterací 500000. Výsledná závislost počtu stabilních regionů na počtu features F a traits q pro $N = 49$ je zobrazena v tabulce.


```
In [2]: s1 = Simulation(a_cnt=[25, 36, 49, 100, 144, 225],
                      c_net=1,
                      f_cnt=[2, 6, 10],
                      t_cnt=[2, 6, 10, 14, 18],
                      sim_cnt=5,
                      maxiter=500000,
                      file='simulations_grid.csv')
# běží asi 14 hodin
# s1.run_simulations()
s1.regions_table(49)
```

	regions				
traits	2	6	10	14	18
features					
2	2.0	10.2	19.4	28.2	32.0
6	1.0	1.0	1.8	2.4	3.8
10	1.0	1.0	1.0	1.4	1.2

Než okomentujeme výsledky, provedeme simulace se stejně nastavenými parametry i pro síť malého světa. Výsledky jsou opět v tabulce.

```
In [3]: s2 = Simulation(a_cnt=[25, 36, 49, 100, 144, 225],
                      c_net=0,
                      f_cnt=[2, 6, 10],
                      t_cnt=[2, 6, 10, 14, 18],
                      sim_cnt=5,
                      maxiter=500000,
                      file='simulations_small_world.csv')

#### Pozor, běží 12 hodin!!!!
#s2.run_simulations()

s2.regions_table(49)
```

	regions				
traits	2	6	10	14	18
features					
2	2.0	7.8	17.4	30.0	29.8
6	1.0	1.0	1.4	1.8	3.0
10	1.0	1.0	1.0	1.0	1.6

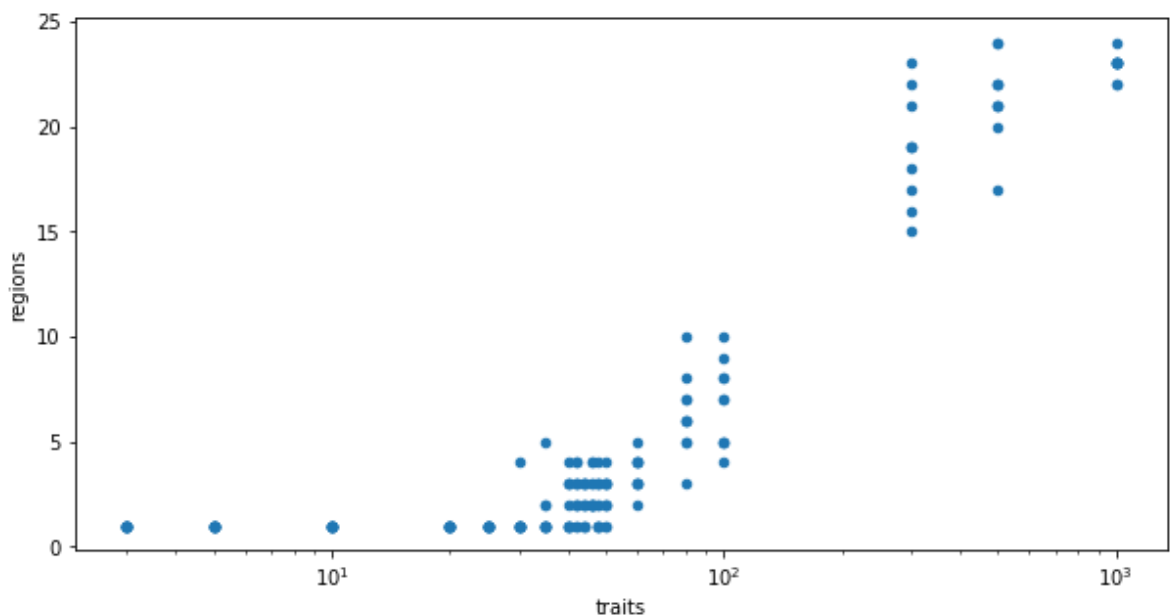
Původní hypotéza byla, že čím větší je kulturní diverzita (větší počet features F), tím více stabilních regionů bude vznikat. Simulace ale ukazují pravý opak. Pokud zvolíme pevný počet traits, tak pro zvětšující se počet features bude počet stabilních regionů klesat. Dokonce se ustálí na jednom stabilním regionu. Model nám tedy ukazuje, že větší počet features F znamená větší pravděpodobnost že se v některé z nich budou agenti shodovat a mají tak možnost interagovat.

Zvýšení počtu možných traits q má opačný efekt než zvýšení počtu features F . Pokud máme méně features a více traits je zde větší šance, že se sousední agenti na žádné feature neshodnou a nebudou tak interagovat. Se zvětšujícím se počtem traits q roste tak i počet stabilních regionů. Následující simulace pro síť typu mřížka s $N = 25$ a $F = 20$ tuto vlastnost ukazují na obrázcích.

```
In [25]: %%time
sQ1 = Simulation(a_cnt=[25,],
                c_net=1,
                f_cnt=[5,20,50],
                t_cnt=[3,5,10,20,25,30,35,40,42,44,46,48,50,60,80,100,300,500,1000],
                sim_cnt=10,
                maxiter=100000,
                file='simul_q25_mrızka.csv')
#sQ1.run_simulations()
#sQ1.regions_table(25)
sQ1.traits_regs_plot(a_cnt=25, f_cnt=20)
del sQ1
```

CPU times: user 170 ms, sys: 14.5 ms, total: 184 ms

Wall time: 139 ms

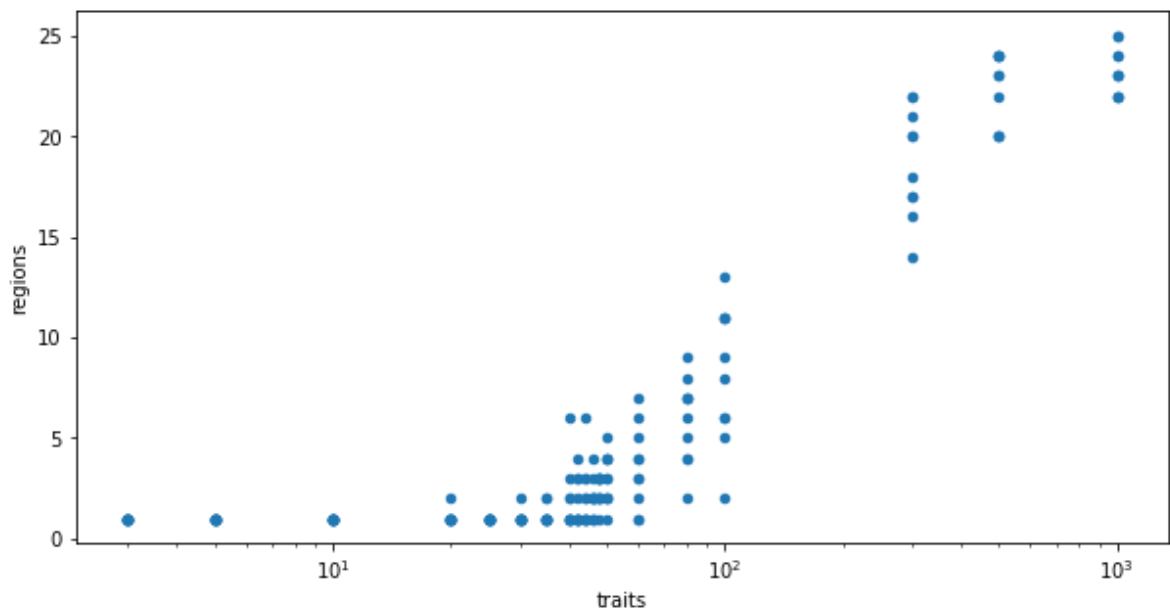
Pro malé q vzniká jen jeden stabilní region a od určité hranice, označme ji q_c , počet stabilních regionů roste. Pro velké $q > q_c$ může tak dokonce vznikat stabilní region pro každého agenta. Pro naše simulace je $q_c \approx 40$.

Na následujícím obrázku jsou stejné simulace se stejnými parametry a podobnými výsledky ještě pro síť malého světa. I v tomto případě je $q_c \approx 40$.

```
In [15]: %%time
sQ2 = Simulation(a_cnt=[25,],
                c_net=0,
                f_cnt=[5,20,50],
                t_cnt=[3,5,10,20,25,30,35,40,42,44,46,48,50,60,80,100,300,500,1000],
                sim_cnt=10,
                maxiter=100000,
                file='simul_q25_maly_svet.csv')
#sQ2.run_simulations()
sQ2.traits_regs_plot(a_cnt=25, f_cnt=20)
del sQ2
```

CPU times: user 168 ms, sys: 11.1 ms, total: 179 ms

Wall time: 137 ms

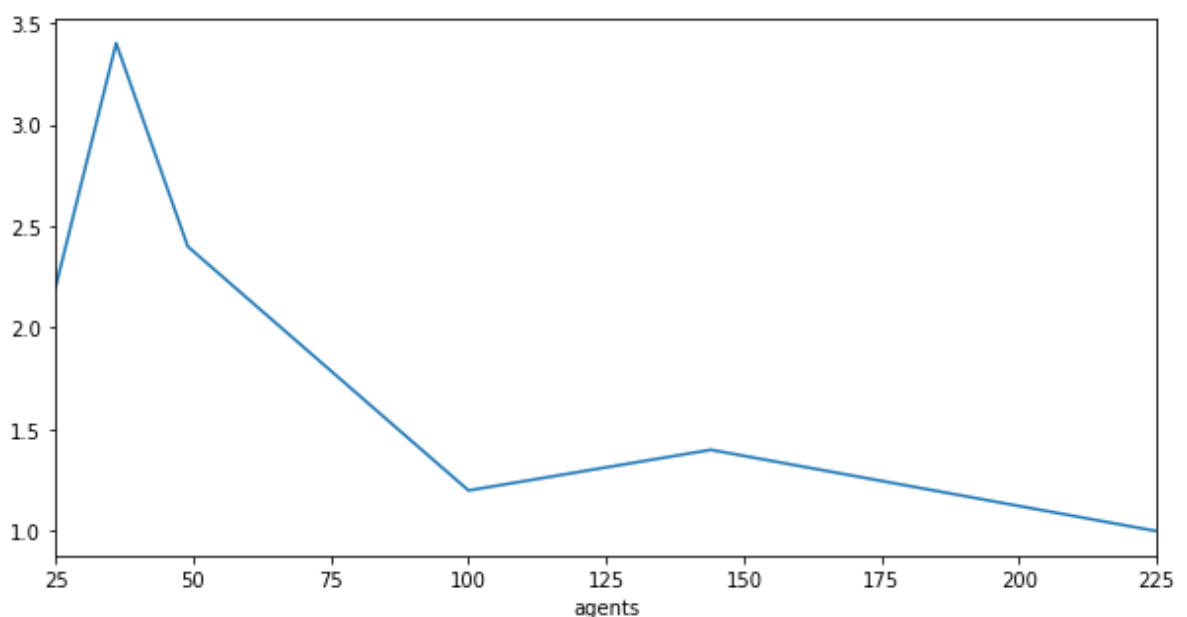

Velikost sítě

Jak velikost sítě ovlivní počet stabilních regionů? Axelrod ve svém článku ukazuje funkci závislosti počtu stabilních regionů na velikosti teritoria (počtu agentů). My jsme kvůli zvolené implementaci obecné sítě a omezenému výpočetnímu výkonu nemohli udělat stejné testy, provedli jsme je tedy na menším vzorku. Výsledky jsou přesto s těmi Axelrodovými porovnatelné.

Využijeme simulace provedené v předchozí kapitole a s pomocí získaných dat ukážeme na grafu závislost průměrného počtu stabilních regionů na velikosti sítě pro mřížku. Každá simulace byla provedena 5 krát se stejnými parametry $F = 6$, $q = 14$ a výsledek je zobrazen v grafu. Z něj je patrné, že se výsledný počet stabilních regionů zmenšuje se zvětšující se sítí.

```
In [4]: s1.agents_regs_plot(6,14)
#del s1
```

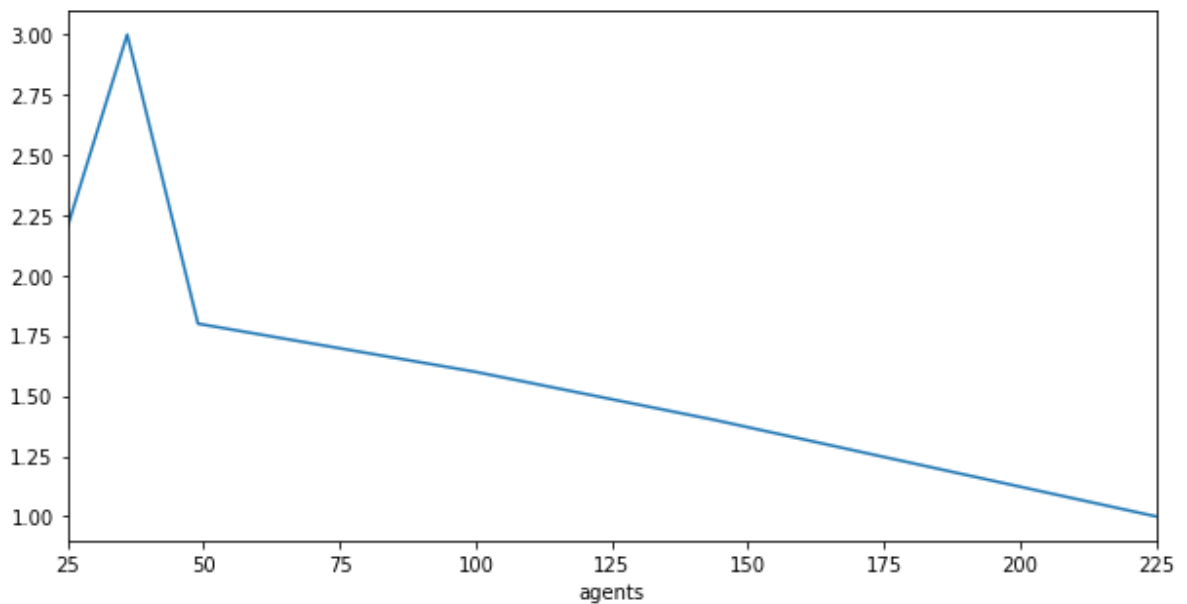

Následující obrázek je z Axelrodova článku [1] a ukazuje stejnou závislost počtu stabilních regionů na velikosti sítě, jen s jinými parametry. Sítě byly velikosti 5×5 až 100×100 , $F = 5$, $q = 15$.

Axelrod

Podobný graf můžeme získat i pro síť malého světa. Výsledky jsou srovnatelné s tím, co se nám podařilo ukázat na mřížce.

```
In [5]: s2.agents_regs_plot(6,14)
del s2
```


Výsledky

TOHLE PŘEPSAT, HLAVNÍ JE TEN PARAMETR q_c . Obecně více features znamená méně stabilních regionů, více traits naopak vede k více stabilním regionů.

Označme počet rozdílných kulturních regionů v případě, že žádná interakce již není možná, jako stupeň polarizace. Podle výsledků simulací pak můžeme říci, že se polarizace zvyšuje pro kultury menší dimenze (méně features) s velkým rozsahem hodnot (traits) jednotlivých feature.

Axelrod z výsledků simulace modelu vyvozuje následující závěry:

- lokální konvergence může vést ke globální polarizaci
- souhra mezi různými kulturními features může formovat proces sociálního ovlivnění
- i jednoduchá změna parametrů může znamenat neintuitivní výsledky. V našem modelu se to ukázalo například na tom, když velké sítě generují překvapivě malou polarizaci.

Model konverguje k největšímu počtu stabilních regionů když je málo features a hodně traits. Toto ukazuje, že složitější rozdíly, které by se měly vyřešit sociální interakcí jsou ty, kde problémů je málo, ale je hodně možností jak je vyřešit.

Dodatek - Algebraizace modelu

Vraťme se k obecnějšímu matematickému popisu ABM.

- Markovův řetězec - vysvětlit - neefektivnost - (https://cs.wikipedia.org/wiki/Markovův_řetězec)

Sice neexistuje standard, podle kterého bychom ABM mohli popsat matematicky, i proto se modely většinou studují pomocí simulací. Grimm a kol. [4] navrhli ODD protocol (Overview, Design concepts, Details), který takové modely umožňuje popsat. Na základě tohoto popisu navrhli Hinkelmann, Murrugarra a Jarrah [3] rozšíření nad ODD protokolem, které agentův model umí popsat jako časově diskrétní dynamické systémy s algebraickou strukturou na konečném stavovém prostoru. V takovémto modelu lze nalézt ekvilibria vyřešením soustavy polynomiálních rovnic.

Stav celého systému popíšeme jako vektor hodnot, jedna pro každou modelovou proměnnou x_i (agenta). Funkcí f (deterministickou nebo stochastickou) pak definujeme přechod z jednoho stavu do druhého. Dynamika systému je definována iteracemi přes funkci f . ODD definuje standardní šablonu na specifikaci stavového prostoru a přechodové funkce f .

Stavový prostor \mathbb{F} tvoří konečné těleso. Například na jednoduchém boolovském prostoru uvažujeme $\mathbb{F}_2 = \{0, 1\}$.

Nechť jsou x_1, \dots, x_n stavové proměnné (agenti). Jejich stav je z \mathbb{F} . Definujeme lokální přechodovou funkci $f_i : \mathbb{F}^n \rightarrow \mathbb{F}$. Funkce je lokální, protože určuje stav jednoho agenta x a vstupem jsou jen stavy sousedních agentů. Celý dynamický systém pak můžeme popsat funkcí

$$f = (f_1, \dots, f_n) : \mathbb{F}^n \rightarrow \mathbb{F}^n,$$

kde všechny $f_i \in \mathbb{F}[x_1, \dots, x_n]$ jsou polynomy.

Tento popis modelu nám umožní:

- popsat modely matematicky
- hledat ekvilibria pomocí standardních algebraických nástrojů, konkrétně řešení soustavy polynomiálních rovnic
- takto popsané modely můžeme snadno porovnávat

I když jde poměrně velká část ABM modelů řešit tímto způsobem, opět záleží hodně na velikosti sítě, komplexnosti přechodové funkce f a v neposlední řadě i výkonosti dostupného hardwaru, jestli jsme schopni model "upočítat". Nové postupy v řešení soustavy polynomiálních rovnic tomu napomáhají.

Příklad: Conway's Game of Life

Mějme čtvercovou síť (mřížku) buněk (agentů), které nabývají jednoho ze dvou stavů. Buď LIVE (1) nebo DEAD (0). Každá buňka má 8 sousedů (vlevo/vpravo, nahoře/dole, diagonálně). Model se řídí následujícími pravidly:

1. každá živá buňka s méně než 2 živými sousedy umírá
2. každá živá buňka s více než 3 živými sousedy umírá
3. každá živá buňka s 2 nebo 3 živými sousedy zůstává naživu
4. každá mrtvá buňka s přesně 3 živými sousedy obživne

Protože existují jen 2 možné stavy, lze stavový prostor popsat velmi snadno jako \mathbb{F}_2 . Každý agent x má 8 sousedů x_1, \dots, x_8 . Můžeme proto definovat funkci

$$f_x(x, x_1, \dots, x_8) = \begin{cases} 0 : \sum x_i < 2 \\ 0 : \sum x_i = 2 \text{ a } x = 0 \\ 1 : \sum x_i = 2 \text{ a } x = 1 \\ 1 : \sum x_i = 3 \\ 0 : \sum x_i > 3 \end{cases}$$

Algebraický model pro Game of Life má pak tvar

$$f = (f_1, \dots, f_{n \times n}) : \mathbb{F}_2^{n \times n} \longrightarrow \mathbb{F}_2^{n \times n}, \\ x_i \mapsto f_i(x_1, \dots, x_{n \times n}),$$

kde n je dimenze čtvercové mřížky. Abychom našli všechny stabilní stavy modelu, musíme vyřešit soustavu polynomiálních rovnic

$$f_i(x) - x_i = 0, \quad i = 1 \dots n \times n.$$

Na mřížce 4×4 existuje celkem $2^{16} = 65536$ stavů. Model je popsán 16 rovnicemi. Takovýto systém lze vyřešit poměrně snadno. Pro větší mřížky stavový prostor rychle narůstá a stejně tak i počet rovnic.

Literatura

[1] Axelrod R, (1997) The dissemination of culture - A model with local convergence and global polarization. Journal of Conflict Resolution 41(2), pp. 203-226.

[2] Watts, D., Strogatz, S. (1998) Collective dynamics of 'small-world' networks. Nature 393, 440–442. doi:10.1038/30918

[3] Hinkelmann, F., Murrugarra, D., Jarrah, A.S. et al. A Mathematical Framework for Agent Based Models of Complex Biological Networks, Bull Math Biol (2011) 73: 1583. <https://doi.org/10.1007/s11538-010-9582-8> (<https://doi.org/10.1007/s11538-010-9582-8>)

[4] Grimm, V. ; Berger, U. ; Bastiansen, F. ; Eliassen, S. ; Ginot, V. ; Giske, J. ; Goss-Custard, J. ; Grand, T. ; Heinz, S.K. ; Huse, G. ; Huth, A. ; Jepsen, J.U. ; Jørgensen, C. ; Mooij, W.M. ; Müller, B. ; Pe'er, G. ; Piou, C. ; Railsback, S.F. ; Robbins, A.M. ; Robbins, M.M. ; Rossmannith, E. ; Rüger, N. ; Strand, E. ; Souissi, S. ; Stillman, R.A. ; Vabø, R. ; Visser, U. ; DeAngelis, D.L. / A standard protocol for describing individual-based and agent-based models. In: Ecological Modelling. 2006 ; Vol. 198, No. 1-2. pp. 115-126.

In []: